

PM 2012:112 RVII (Dnr 001-1040/2012)

Centralt utbrottsstöd - från fältepidemiologi till nationellt kunskapsstöd

Remiss från Socialdepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Som svar på remissen ”Centralt utbrottsstöd – från fältepidemiologi till nationellt kunskapsstöd” hänvisas till vad som sägs i denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

Smittskyddsinstitutet (SMI) har erhållit uppdrag från regeringen att genomföra en översyn av den verksamhet som den centrala fältepidemiologiska gruppen (CFG) bedriver och analysera vilka behov som finns av sådant expertstöd.

Översynen i sin helhet finns att läsa här:

<http://www.smittskyddsinstitutet.se/upload/Publikationer/Centralt-utbrottsstod-2011-19-3.pdf>

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att förslagen bidrar till att förtydliga arbetsgången och ansvarfördelningen i insatser under påfrestande situationer. Detta bör leda till ett mer effektivt utnyttjande av resurserna. Dessutom kommer den nya strukturen att underlätta för samverkan och kommunikation bland samtliga inblandade parter.

Mina synpunkter

Stockholms stad växer allt mer och i allt snabbare takt, både till yta och till antalet invånare. År 2025 beräknas en miljon människor leva i Stockholms stad. Vi möter en vardag där människor reser och förflyttar sig i allt högre utsträckning. Detta är mycket glädjande, men det ställer samtidigt nya krav och skapar nya utmaningar.

Centrala fältepidemiologiska gruppen (CGF) ska med kort varsel kunna stödja arbetet med att hantera mer omfattande utbrott av smittsamma sjukdomar i exempelvis Stockholms stad och län. Det är viktigt att det nya centrala utbrottsstödet har den kompetens och lyhördhet som krävs för att kunna vara ett stöd för samtliga inblandade parter. Det är även viktigt att sprida kunskap om CGF:s syfte, förmåga och kapacitet för kommuner, landsting och andra relevanta aktörer. Tydliga strukturer, an-

svarsfördelning i insatser under påfrestande situationer och en kommunikationsplan skapar en förståelse och relevanta förväntningar hos inblandade parter.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen ”Centralt utbrottsstöd – från fältepidemiologi till nationellt kunskapsstöd” hänvisas till vad som sägs i denna promemoria.

Stockholm den 5 september 2012

ANNA KÖNIG JERLMYR

Bilaga

Centralt utbrottsstöd – från fältepidemiologi till nationellt kunskapsstöd, sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Det antecknades till förteckningen att Miljöpartiet avstår från att delta i beslutet.

Kommunstyrelsen

Det antecknades till protokollet att Miljöpartiet avstår från att delta i beslutet.

ÄRENDET

Smittskyddsinstitutet (SMI) har erhållit uppdrag från regeringen att genomföra en översyn av den verksamhet som den centrala fältepidemiologiska gruppen (CFG) bedriver och analysera vilka behov som finns av sådant expertstöd.

I korthet har SMI i sin översyn konstaterat att:

- Det finns behov av att stärka CFG:s operativa kapacitet samt kunskapsstödjande uppdrag i form av ett centralt utbrottsstöd (CEUS)
- Det behövs vidare en kommunikationsplan som synliggör gruppens förmåga och kapacitet.
- För internationella insatser föreslår SMI att ett formaliserat resursteam (SMITeam) inrättas. Teamet bör samarbeta med övriga ansvariga myndigheter med ansvar för risk- och krisberedskap vid utlandsinsatser.

SMI konstaterar vidare att CFG inte utnyttjas i någon större utsträckning med anledning av att funktionen upplevs som otydlig både till sin struktur och syfte. Dessutom finns stöd på annat håll, till exempel hos länsstyrelser, kommunernas miljökontor, nationella vattenkatastrofgruppen, andra smittskyddsläkare, med flera.

Att nyttjande av CFG i regional utbrottsshantering har varit förenat med kostnader för landsting och kommuner har sannolikt endast i mindre grad varit anledningen till det låga utnyttjandet av gruppen. Det tycks snarast ha varit otydligheterna i finansieringen och svårigheterna att snabbt få klara besked om kostnadsfördelningen som hämmat utnyttjandet av CFG vid inhemska utbrottsutredningar.

En slutsats som dras utifrån de utbrott som utretts är att ett nära samarbete mellan myndigheter med ansvarsområden och rätt kompetens är nödvändig. En möjlighet till stödjande insatser från andra instanser, myndigheter eller grupper som CFG, som inte är primärt involverade, är enligt SMI:s uppfattning av betydande värde.

SMI konstaterar att det nationella stöd som efterfrågas från SMI och från CFG i stort sett är desamma till sina karaktär. En rad skäl talar för att det extra utbrottsstödet som erbjuds via CFG i första hand borde användas som ett komplement till det löpande stöd som SMI lämnar till landsting och kommuner.

Det nyformade utbrottsstödet ska kunna:

1. Sköta epidemiologisk utredning och utvärdering, både i akuta och stabila lägen.
2. Bidra med operativt utbrottsstöd med förmågan att snabbt kunna vara på plats.
3. Bistå andra myndigheter med spetskompetens vid antagonistiska händelser.
4. I samråd med andra ansvariga myndigheter, bistå med expertstöd vid händelser där risk finns för allvarliga utbrott av smittsamma sjukdomar i andra länder.

I syfte att stärka det nyformade utbrottsstödet verksamhet har SMI arbetat fram några förslag.

Tydligare arbetsordning och kvalitetssäkring

Ge utbrottsstödet en tydlig koppling till SMI:s ordinarie organisation och en mer omfattande arbetsordning.

Kompetensbreddning av utbrottsstödet

En breddning av kompetenserna från flera myndigheter och organisationer behövs. Det kan handla om veterinärer, sjuksköterskor, miljö- och hälsoinspektörer, stöd med livsmedelshantering, juridisk kompetens, transportkompetens, praktisk sjukvårdskunskap eller tillförsäkrat laboratoriestöd vid utbrott.

Stärkt beredskap av SMI

För att säkerställa spetskompetens och uthållighet vid krissituation har SMI identifierat ett antal behov.

- Utbyggnad av en strukturerad organisation kring CEUS.
- Formaliserad samverkan med övriga berörda myndigheter och organisationer för ett bättre utnyttjande av gemensamma resurser.
- Standardiserade utbildningspaket inkl. samverkansövningar och träning med relevanta aktörer.

I praktiken blir det i första hand SMI:s interna organisation som förstärks med ökade krav på tillgänglighet och uthållighet.

Synliggörande vid utbrottsstödet

Vidare föreslår SMI att en kommunikationsplan utarbetas för det nyformade centrala utbrottsstödet med resursteamet SMITeam. Kommunikationen ska förmedla och synliggöra det centrala utbrottsstödet syfte, förmåga och kapacitet. Det ska ingå vilka regler och kriterier som ska gälla för att utbrottsstöd ska kunna rekvideras samt ansvarsförhållande, finansieringsprinciperna, m.m.

Samverkan för optimering av förstärkningsresurserna för smittutbrott

Bildandet av ett nationellt nätverk för resursförstärkning och utbrottsstöd ska kunna bidra till att öka tydligheten mellan de olika aktörernas ansvarsområden och möjligheterna samt behoven av samverkan.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 5 juli 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret är enigt med de slutsatser som SMI drar i sin översyn av CFG:s verksamhet.

Stadsledningskontoret anser att förslagen bidrar till att förtydliga arbetsgången och ansvarfördelningen i insatser under påfrestande situationer. Detta bör leda till en mer effektiv utnyttjande av resurserna. Dessutom kommer den nya strukturen att underlätta för samverkan och kommunikation bland samtliga inblandande parter.

Kontoret bedömer att den nya kommunikationsplanen kommer att vara ett viktigt verktyg i att kommunicera syftet med det centrala utbrottsstödet. Ur ett ekonomiskt perspektiv bidrar den också till att besvara de frågor som lyfts fram tidigare som ett hinder för nyttjandet av CFG:s verksamhet.

Det är viktigt att det nya centrala utbrottsstödet besitter den kompetens och lyhördhet som krävs för att kunna vara ett stöd för samtliga inblandade parter. Kontoret bedömer att varken stadens övergripande mål, organisation eller ekonomi förändras utav de förslagen som läggs fram i översynen.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att som svar på Socialdepartementets remiss av ”Centralt utbrottsstöd – från fältepidemiologi till nationellt kunskapsstöd” överlämnas stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.